

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suavis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt VI. Num Auctoris animus, Ecclesiae Romanae addictus, fidem
Historiae praesentis eleuare debeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

C A P V T VI.

*Num Auctoris animus, Ecclesiae Romanae addictus,
fidem Historia presentis eleuare debeat.*

Sed fortasse Historiae meæ idem obiicietur, quod à me Historia Suavis obiectum est, scilicet studium partium in Auctore. Quantum ille Romanæ Sedi aduersatur, tantum meus Ordo, meusque animus eidem obsequitur. Ad hoc abunde mihi esset respondere, cum vtraque narratio suspicione non caret, neutri fidem tribuendam, sed in ea existimatione Concilium Tridentinum persistat, in qua priùs erat quam de hoc quidquam scriberetur. Opus enim erò non habet ex se Concilium alieno calamo, ad conquirendam sibi pietatis, integritatis, maturitatis, sapientiae venerationem. Mihi sufficit umbras ab hosti atramento diffusas, ab eo dispelli; quemadmodum Aquilonis fatus lucem Soli non auget, sed solùm obductas illi nebulas discutit.

Accedit, plurimam interesse inter mei ac Suauiani animi propensionem. Nulla mihi priuata similitas aut malevolentia est cum asscelis aduersantium sectarum: at verò Suavis propensio ab animi auersatione oriebatur. Ille Caput Ecclesiae Catholice altè leserat; & quod proprium est lederentis, odio prosequebatur, quod se illi odiosum putaret; atque ut bonam apud se opinionem sui retineret, libenter eum iudicabat improbum, à quo ipse improbus reputabatur. Rescuerat datam fuisse operam, ut ab eo dignitatis gradu depelleretur, quo in patria potiebatur. Eaq; de causa, prout ingentibus delictis semper adebat pro carnifice timor quasi phreneticus, suspicatus est sàpè insidias vitæ suæ construi. Nec defuit qui eam illi ferro adimere tentauerit; ipse verò auctorem facinoris cœsuit haud magis affinem vero, sed magis irritatum. Libellus de illius Vita, quem nominavimus, demonstrat, quā altè infederit hæc eius animo persuasio.

Haud dubito, quin viris prudentibus Romanæque Aulæ pertitis absurdā videti debeat hæc suspicio; cum Pontifices numquam

quam soliti sint hisce artibus se ab hostibus liberare; quemadmodum potuerunt maiori ex causa, minusque seueris quam sunt haec nostra tempora, id moliri contra Lutherum, Calviniū atque alios, supremam Tiaram ex eorum capite duellentes. Idipsum etiam humani comodi respectus declarat. Nam iūlū fanē talis agendi ratio esset noxia illi venerationi, quæ ipsorum imperij fundamentum est. Atque ex altera parte homo cœnobita, qui cum execratione bonorum, cupidorum inuidia, offensorum odio, vituperatione cunctorum, tantum studij & auctoritatis in publicis negotiis obtinebat, quiq[ue] à multis sinistrâ famâ impius habebatur, satis appeter, quam facile potuerit manum irritate sive laesis, sive æmulis, sive etiam piis, sed non prudenti studio astuantibus; atqui ut amaritatem concipiatur animus, verâ offensione non indiget, credita sufficit. Numverò Suavis amario re erga Pontificem animo fuerit, licebit cumque, vel vnicâ deliberâ illius historiæ guttulâ, experiri.

4 Alioqui cùm priuata defunt odia, publicæ inimicitiae vim non habent, vt scriptor non vulgaris calumniaæ indignitate fœdarī se velit. Tam vetera quam recentia exempla id conficiunt. Græcorum victoriæ traxerunt eorum excidium, qui postmodum ad Imperium Romanum statuendum venere; nec tamen Romanorum minus quam Græcorum literis eas celebratas videmus. Ipsi etiam Romani illius Pyrrhi virtutem famæ commendant, qui eos ad extrema redegerat. Atque inter nostros Italos, Iouius Turcarum Reges suis Operibus gloriâ cumulauit. Ut de ceteris fileam, à meo Ordine Famianus Strada sic bella descriptis inter Catholicum Regem & Belgij hæreticos, vt eius Historia sæpè Leidense prælum subierit in eorum linguam conuersa, & ab eorum præclaris Poëtis collaudata.

5 Altera ratio, quæ meos commentarios à suspicione vindicat, inde petitur, quod nos Fidem profitemur, quæ non soli Fidei beatitudinem spondet, nec præceptorum custodiam despicit, perinde quasi ad salutem minimè necessariam, qualis est eorum fides qui Tridenti damnati sunt, & à Suavi defensi. Iam verò

verò inter præcepta , à quorum obligatione ne Deus quidem
nos possit eximere, censemus esse legem non mentiendi, quam
in graui materia grauem itidem arbitramur. Quare quòd equi-
dem impensè studeam Religioni Catholicæ, non modò me non
compellit ut mentiar, sed potius retrahit à mendacio.

Verùm necesse non est ad præsumptiones confugere, vbi 6
suppetit euidens probatio. Ego sanè in his narrationibus nolui
eam mihi assumere auctoritatem, quæ Historicis tribui solet;
sed me ipsum obstrinx, vt in margine adnotarem cuiusque rei
quamvis minimæ testificationem , petitam vel ab impressis
scriptorum Operibus, quorum fides passim recipitur, vel è ma-
nuscriptis, quorum auctores extitere Principes, Legati, Orato-
res, & huiusmodi viri conspicui; hoc est, ab eorum literis, nar-
rationibus, mandatis, actis, ac similibus, quæ vel in bibliothecis,
vel tabulariis à me citatis seruantur, siue authentica, siue ex iis
exemplaribus, à quibus & locorum auctoritate, & vetustate li-
brorum omnis fraudis suspicio longè absit. Quod nimurum est
maximum illud, quod fieri possit in humanis casibus enarran-
dis, & quod scriptor, cui respondeo, penitus omisit. Imò vt le-
ctores quam illi fidem debeant, simul intelligerent; syllabum
hic apposueram innumerabilium ipsius mendaciorum, erro-
rumque de rebus gestis, cum hæc Historia primum est edita,
indicans in Historia libris & capitibus , vbi de iis mentio ha-
betur. Nunc verò , quando iam amplius in hac re fama non
fallitur, neque fallit, cessat necessitas purgandi lectorum ani-
mos pharmaco tam sollicito; idcirco ad finem singularum partium
Operis syllabum transfereimus, vbi prægustata iam lectio
clariorum eum reddit, adeoque cariorem. Hic autem lectorem
admoneo, ne videar agere minus sincerè, quoties à me Sua-
historia citatur, atque refellitur, eam esse intelligendam, quam
ipse Italico sermone conscripsit, & Londini Spalatensis vulga-
uit; non eam, quam interpres latinè vertit, qui non tam inter-
pretis quam correctoris in aliquibus partes agit.

Denique cum vsu veniat, vt quemadmodum facta purpura,
ad

ad veræ conspectum appareat decolor, ita veritas & mendacium inter se collata discernantur ab oculo perspicaci atque intento; eos rogo, quibus licuerit utriusque libros legere, ut diligenter obseruent, in utro illorum sibi videantur inspicere characterem, quo Veritas deberet scribere, si suimoto calamo se metipsam in pagina vellet expingere.

C A P V T VII.

An verum sit, Concilio Tridentino euenisse aduersus quam sperauerant viri pij de redintegratione Ecclesiae.

1 **I**am prius monui, mihi non esse propositum, lectoribus exhibere molestiam, singulis periodis refellendo quidquid falsi dictum à Suaui mihi videatur. Qui hoc pacto se gerit, vel ab animi perturbatione decipitur, vel eam putat in ceteris dominari, quam in scipso experitur: & ea de causa minutissima quæque cœi grandia proponit, sicuti dormienti guttula pituitæ in fauicibus, seu bilis punctiuncula in aliqua parte corporis, induit speciem torrentis hominem suffocantis, & incendij viscera comburentis. Ut plurimum haud morabor scribere, quod alij legere non curarent; solum, ut dixi, id faciam sicubi operæ pretium arbitrabor, numero leuiorum quæ mendaciorum quæ erratorum, aduersarij auctoritatem grauiora peccantis eleuare. At in Proœmio se mihi dant obuiam nonnullæ ipsius præsumptiones valde notabiles, quarum prima profertur à Suaui cum admirabilium antithetorum pictura, quæ dicto fidem conciliet: nam id pronâ quisque sequitur fide, quod vellet; ac dum audit admirabile, blandè erga illud afficitur, cuperetque verum esse. Affirmat Suauis, Concilij exitum nequaquam respondibile expectioni, tum corum qui cogendum illud curauere, tum eorum qui diutiùs sunt auersati.

2 Viri pij, ait ille, Concilium celebrandum curarunt, ut Ecclesiam ad unitatem reuocarent; Principes eidem studuere, ut Clerum ad digniorem formam reducerent: & tamen Ecclesia divisione redditia est per Concilium irreparabilis; Cleri vero devotio formatio

d

formatio

